

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

předkládáme vaší pozornosti nové příspěvky, které mohou uspokojit váš zájem o teoretičtější či přehledově pojaté studie, příspěvky přinášející výzkumná data či kvalitně zpracovaný příběh dvakrát výjimečného dítěte. Právě otevíráte číslo Psychologie pro praxi, které nabízí pestrost v zaměření jednotlivých příspěvků.

Zajímáte-li se o problematiku mezilidských vztahů, jistě vás zaujme studie nabízející odborný vhled do problematiky těsných interpersonálních vztahů, které „*naplňují potřebu afiliace a přispívají k psychické pohodě*“, jak uvádějí autoři příspěvku. K těsným vztahům se řadí manželství či partnerství, přátelství a rodinné vztahy; přičemž psychologicky zajímavá jsou jejich specifika, ale i to, co je spojuje. V článku jsou právě diskutovány nejčastěji uváděné znaky charakterizující těsné vztahy, jako vzájemná závislost, důvěra, závazek, intimita a princip sociální výměny, jejichž role se ovšem s trváním těsného vztahu může změnit. Podívejte se, je to čtení k zamyšlení!

Dětská nadváha je vážný nejen medicínský, ale i psychologický problém, který má řadu souvislostí a lze jej sledovat z různých úhlů pohledu. Rozsáhlá, přehledná a ucelená studie S. Fraňkové, P. Novotné a E. Malichové se na pozadí zahraničních poznatků a výzkumných výsledků věnuje problematice obézních dětí u nás. Nárůst obezity v dětském věku připomíná jako celosvětový problém, podává přehled nálezů o osobnosti dítěte a adolescenta ve vztahu k výživě, poukazuje na postoje k jídlu, jídelní chování, vývoj vztahu k tělesným rozměrům v závislosti na tělesné hmotnosti. Uvádí, že obézní dítě trpí často sníženým sebehodnocením, pesimistickým vztahem k životu, světu, společnosti. Na jeho problémech se podílí rodinné prostředí, redukce pohybové aktivity, chování společnosti a vrstevníků, nepříznivé působení sdělovacích prostředků, reklamy, marketingu aj.

Dynamické hodnocení je alternativním diagnostickým nástrojem zaměřeným na identifikaci a možnosti rozvoje potenciálu testovaného jedince. Příspěvek uvádí některá omezení tradičních testů inteligence, jež se z pohledu dynamického přístupu jeví jako závažná. Dále shrnuje základní informace o dynamickém přístupu k hodnocení schopností. Z různých přístupů autorka vybírá R. Feuersteina, s aplikací jehož metod se lze setkat také v České republice.

Problematiky efektivity sociálněpsychologického výcviku je „věčné“ téma spojené se sociálněpsychologickými intervencemi. Autor jednoho z příspěvků vstupuje do staronových vod a předkládá výsledky svého výzkumu skupinové práce s dvanáctiletými žáky základní školy.

Problematika autority jako obecně pedagogicko psychologického fenoménu je obsahem dalšího nabízeného příspěvku. Autorka nahlíží prostředí rodiny a školy a klade otázky i odpovědi na úlohu autority v edukačních procesech.

Další článek se zabývá individualizovanými formami vzdělávání koučováním a mentoringem v kontextu vzdělávání zaměstnanců ve firmách. Domnívám se, že plní cíl, který si vytkl – tj. předložit základní teoretický podklad pro jeho možné aplikace tohoto přístupu k firemnímu vzdělávání v praxi.

Praxe pedagogicko psychologických poraden, činnosti školních psychologů i učitelů, ale i běžné zkušenosti některých rodičů napovídají, že tematika dvakrát výjimečných dětí je dosti aktuální a v zájmu rozvoje dítěte jistě zasluhuje pozornost. Zatím čtenářům nabízíme zajímavou kazuistiku, která předkládá postupné poznávání projevů chlapce dvojím způsobem výjimečného, hledá souvislosti mezi jeho vývojem a edukačními postupy, zabývá se efektivní intervencí ve prospěch rozvoje dítěte.

Opět se v aktuálním vydání časopisu setkáte se dvěma recenzemi, jejichž autoři se zaměřili na odborné publikace z oblasti dopravní psychologie.

Závěrem si dovolím čtenáře oslovit úvahou, kterou považuji za aktuálně důležitou:

Snad jen náhodou se v poslední době až příliš často setkávám s tím, že se k závažným otázkám života dětí i dospělých místo odborníků – tedy v našem případě psychologů – vyjadřuje „kdokoli“. Jistě se může kdokoli vyjadřovat k čemukoli, to je možné a snad i někdy užitečné, ale rozhodně je třeba rozlišovat laické pohledy od těch skutečně odborných. Bez patosu říkám, že mi běhá mráz po zádech, když čtu taková sdělení a uvědomím si, že mnozí rodiče, učitelé, zaměstnavatelé mohou slova brát vážně a třeba je i využívat v práci s dětmi či dospělými. Jistě není náhodou, že často nabízejí řešení jednoduchá, kde pravděpodobně jednoduché postupy neexistují, snadná, ve kterých se ten, kdo má intervenovat ani nemusí moc namáhat. Je to velmi podobné tomu, když nám jsou nabízeny pilulky na redukci nadváhy. V tomto případě prostě nezhubneme, ale jde-li kupříkladu o vývoj dětí nebo vztahy na pracovišti, tak prostě to není. A proto Vás – milé kolegyně, milí kolegové – vybízím, abyste se se svými odbornými studii, příspěvky a postřehy obraceli na čtenáře a nejen prostřednictvím časopisu, který právě držíte v ruce.

doc. PhDr. Ilona Gillernová, CSc.
předsedkyně redakční rady PpP